

เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาลในสถาน
ประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี

สายรุ้ง วงษ์ละคร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการพยาบาลอาชีวอนามัย

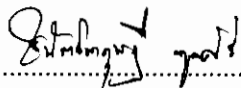
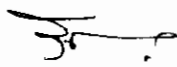
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กุมภาพันธ์ 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ สายรุ้ง วงษ์ละคร ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลอาชีวอนามัย ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

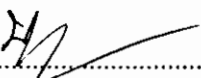
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนัญชิดาคุณฐิติ ทูลศิริ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.รัชณี สรรเสริญ)

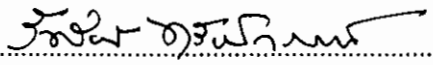
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(แพทย์หญิงมาลินี บุญรัตพันธุ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนัญชิดาคุณฐิติ ทูลศิริ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.รัชณี สรรเสริญ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นงรี ไชยมงคล)

คณะพยาบาลศาสตร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลอาชีวอนามัย ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัชณีกรณั ททรัพย์กรานนท์)
วันที่... 22..เดือน..... มีนาคมพ.ศ. 2554

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีด้วยได้รับความกรุณา และช่วยเหลือให้คำปรึกษา
แนะนำแก้ไขอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนัญชิตาคุษฎี ทูลศิริ ประธานกรรมการควบคุม
วิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. รัชณี สรรเสริญ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งทำให้
ผู้วิจัยได้รับความรู้ แนวทาง และประสบการณ์ในการทำวิจัยอย่างกว้างขวางขึ้น จนสำเร็จเป็น
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการการสอบปากเปล่าที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการ
ปรับปรุงแก้ไขจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณสถานประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะ จังหวัดชลบุรี และ
ผู้ที่เกี่ยวข้องที่ช่วยอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงผู้เขียน แปล เรียบเรียง เอกสาร และ
คำร่าต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยใช้ประกอบการวิจัยเพื่อให้เกิดความไวเชิงทฤษฎีด้วย

ขอขอบพระคุณพยาบาลที่ปฏิบัติงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะ จังหวัดชลบุรี
ทุกท่านที่เสียสละในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิจัย ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย
จงบันดาลให้ทุกท่านและครอบครัวมีความสุขภาพที่แข็งแรง รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องที่อำนวยความสะดวก
และให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลอย่างดี

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อสุวรรณ วงษ์ละคร และคุณแม่ฉวี วงษ์ละคร และพี่ ๆ ทั้ง 4 คน
ที่ให้อำนาจใจและช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จนกระทั่งสำเร็จ เพื่อน ๆ สาขาการพยาบาล
อาชีวอนามัยที่ร่วมเรียน ร่วมทุกข์ร่วมสุขให้อำนาจใจช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาที่ดีตลอดมา และพี่ ๆ
เพื่อน ๆ จากกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลคอนหัวฟ่อ ที่ให้อำนาจใจ

สายรุ้ง วงษ์ละคร

49920972: สาขา: การพยาบาลอาชีวอนามัย: พย.ม. (การพยาบาลอาชีวอนามัย)

คำสำคัญ: การปฏิบัติงาน/ มาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัย

สายรุ้ง วงษ์ละคร: เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาลระหว่างสถานประกอบการขนาดกลางกับขนาดใหญ่ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี (COMPARISON OF NURSING PERFORMANCE BASED ON OCCUPATIONAL HEALTH NURSING STANDARD IN MEDIUM AND LARGE FACTORIES AT AMATANAKORN INDUSTRIAL ESTATE, CHON BURI PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: ชนัญชาคุชฎี ทุลศิริ,ปร.ด. (สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข), รัชณี สรรเสริญ, Ph.D. (Nursing). 178 หน้า. ปี พ.ศ. 2554.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายมีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาลระหว่างสถานประกอบการขนาดกลางกับขนาดใหญ่ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี กลุ่มประชากรเป็นพยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จำนวน 440 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัย โดยมีการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยวิธีการสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ .93 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติงานด้วยสถิติ Independent t-test ผลการวิจัยพบว่า

การปฏิบัติงานของพยาบาลตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยในสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง และสถานประกอบการขนาดใหญ่มีการจัดหน่วยบริการในสถานประกอบการตามมาตรฐานมากกว่าสถานประกอบการขนาดกลาง การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภาพรวม การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาล พบว่า พยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการขนาดกลาง มีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติงาน ($M=3.92, SD=.67$) แตกต่างจากพยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการขนาดใหญ่ ($M=3.76, SD=.85$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามรายด้านของมาตรฐานพบว่า ด้านการจัดเก็บข้อมูลด้านสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารองค์การของหน่วยบริการสุขภาพ ด้านการจัดการหน่วยบริการสุขภาพ ด้านคุณสมบัติของพยาบาลประจำสถานประกอบการ และด้านการให้บริการในหน่วยบริการสุขภาพของสถานประกอบการ พบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่ ควรมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การและจัดการหน่วยบริการ อีกทั้งควรให้บริการด้านส่งเสริม ป้องกันและควบคุมโรค ฟื้นฟูสภาพ และควรจัดเก็บข้อมูลด้านสุขภาพของพนักงานให้ทันสมัยและพร้อมที่จะใช้งานอยู่เสมอ

49920972: MAJOR: OCCUPATIONAL NURSING; M.N.S. (OCCUPATIONAL NURSING)

KEYWORD: NURSING PERFORMANCE/ OCCUPATIONAL NURSING STANDARD

SAIRUNG WONGLAKON: COMPARISON OF NURSING PERFORMANCE BASED ON OCCUPATIONAL HEALTH NURSING STANDARDS IN MEDIUM AND LARGE FACTORIES AT AMATANAKORN INDUSTRIAL ESTATE, CHON BURI PROVINCE THESIS ADVISOR: CHANUNCHIDADUSADEE TOONSIRI: Ph.D. (SOCIAL MEDICAL PROFESSION SCIENCE, PUBLIC HEALTH), RACHANEE SUNSERN, Ph.D. (Nursing). P. 178. 2011.

The purpose of this descriptive research was to compare nursing performance based on occupational health nursing standards in medium and large factories in Amatanakorn Industrial Estate, Chon Buri Province. The population size focused on 440 nurses working at Amatanakorn Industrial Estate. Data were collected by questionnaire comprising general data and nursing performance data based on occupational health nursing standards. Cronbach's alpha coefficient of reliability of questionnaire was .93. The data was analyzed by percentage, mean, standard deviation, independent t-test

The results of the research revealed that the overall and each aspect of working practices based on occupational health nursing standards of nurses in medium and large factories in Amatanakorn Industrial Estate, Chon Buri Province were at a high-level, and that large-sized factories had more health service arrangements than medium-size factories. Comparison of overall mean score of working practices based on occupational health nursing standards of nurses revealed that the mean score of nurses who worked in medium-size factories ($M=3.92$, $SD=.67$) was significantly different from that of nurses who worked in large-sized factories, ($M=3.76$, $SD=.85$). When each aspect of working practices was compared, health data collection and safety data collection were significantly different at .05 level. Organization management of health service division, health service management, qualifications of nurses in factories, and health service of factories were not significantly different.

It is recommended that nurses who work in medium and large sized factories should participate in managing health service unit; supporting disease control and prevention service; and updating employee health information.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	7
ตัวแปรที่ใช้ศึกษา.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ตอนที่ 1 มาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาลในสถานประกอบการ.....	11
ตอนที่ 2 แนวคิดการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัย.....	44
ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	68
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	70
รูปแบบการวิจัย.....	70
ประชากรและการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง.....	70
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	70
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	77
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	78

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง.....	79
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
4 ผลการวิจัย.....	80
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และการอบรมด้านอาชีวอนามัยและ ความปลอดภัย.....	81
ส่วนที่ 2 การปฏิบัติของพยาบาลตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยใน สถานประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี.....	83
ส่วนที่ 3 การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาล ในสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่ ตามมาตรฐานที่ 2 การจัดหน่วย บริการสุขภาพในสถานประกอบการ (n=150).....	98
ส่วนที่ 4 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาล อาชีวอนามัยของพยาบาลระหว่างสถานประกอบการขนาดกลางกับขนาดใหญ่ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี.....	101
ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการขนาดกลาง และขนาดใหญ่.....	105
5 สรุป และอภิปรายผล.....	110
สรุปผลการวิจัย.....	110
อภิปรายผลการวิจัย.....	112
ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้.....	120
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	121
บรรณานุกรม.....	122
ภาคผนวก.....	138
ภาคผนวก ก.....	139
ภาคผนวก ข.....	141
ภาคผนวก ค.....	173

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

ประวัติย่อของผู้วิจัย.....

178

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ตัวอย่างของกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการป้องกันสุขภาพด้านอาชีวอนามัยแบบเบ็ดเสร็จ.....	46
2 แสดงขั้นตอนการพัฒนาการพยาบาลอาชีวอนามัยของต่างประเทศ.....	48
3 จำนวน และร้อยละ ของพยาบาลที่ปฏิบัติงานตามมาตรฐานอาชีวอนามัยในสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (n=440).....	81
4 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาลระหว่างสถานประกอบการขนาดกลางกับขนาดใหญ่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี จำแนกตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยในภาพรวม (n=440).....	83
5 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาล ตามมาตรฐานที่ 1 ด้านการบริหารองค์กรของหน่วยบริการสุขภาพของสถานประกอบการขนาดกลางกับขนาดใหญ่ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี (n=440).....	85
6 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาลตามมาตรฐานที่ 3 ด้านการจัดการหน่วยบริการสุขภาพ ของสถานประกอบการขนาดกลางกับขนาดใหญ่ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี (n=440).....	88
7 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาล ตามมาตรฐานที่ 4 ด้านคุณสมบัติของพยาบาลประจำสถานประกอบกิจการ ของสถานประกอบการขนาดกลางกับขนาดใหญ่ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี (n=440).....	90
8 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาล ตามมาตรฐานที่ 5 ด้านการให้บริการในหน่วยบริการสุขภาพของสถานประกอบกิจการ ของสถานประกอบการขนาดกลางกับขนาดใหญ่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี (n=440).....	93

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
9 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาล ตามมาตรฐานที่ 6 ด้านการจัดเก็บข้อมูลด้านสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย ของสถานประกอบการขนาดกลางกับขนาดใหญ่ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี (n=440).....	97
10 การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาลในสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่ ตามมาตรฐานที่ 2 การจัดหน่วยบริการสุขภาพในสถานประกอบการ (n=150).....	98
11 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภาพรวมการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาล ระหว่างสถานประกอบการขนาดกลางกับขนาดใหญ่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี (n=440).....	101
12 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาล ด้านการบริหารองค์กรของหน่วยบริการสุขภาพ ระหว่างสถานประกอบการขนาดกลางกับขนาดใหญ่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี (n=440).....	102
13 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาล ด้านการจัดการหน่วยบริการสุขภาพ ระหว่างสถานประกอบการขนาดกลางกับขนาดใหญ่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี (n=440).....	102
14 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาล ด้านคุณสมบัติของพยาบาลประจำสถานประกอบกิจการ ระหว่างสถานประกอบการขนาดกลางกับขนาดใหญ่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี (n=440).....	103
15 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาล ด้านการให้บริการในหน่วยบริการสุขภาพของสถานประกอบกิจการ ระหว่างสถานประกอบการขนาดกลางกับขนาดใหญ่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี (n=440).....	104

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
16	
เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการพยาบาลอาชีวอนามัย ของพยาบาล ด้านการจัดเก็บข้อมูลด้านสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย ระหว่าง สถานประกอบการขนาดกลางกับขนาดใหญ่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี (n=440).....	104

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
2 กรอบแนวคิดในการปฏิบัติงานพยาบาลอาชีวอนามัย.....	60
3 กรอบแนวคิดสำหรับผู้เชี่ยวชาญการพยาบาลอาชีวอนามัย.....	62
4 กรอบแนวคิดสำหรับการพยาบาลอาชีวอนามัย รูปแบบของทรัพยากรมนุษย์.....	63